

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. v právní věci

žalobce: **M. J. R.**, nar. X,
státní příslušností Spojené státy americké,
t.č. ve VV Praha Pankrác

zastoupen Mgr. Markem Čechovským, advokátem v Praze, se sídlem
Opletalova 25, 110 00 Praha 1, číslo ev. ČAK 10 687

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,**
sídlím Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 8. 2021 č. j. OAM-59/LE-LE05-LE05-2021

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž byla zamítnuta její žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) jako zjevně nedůvodná. S žalobcem je souběžně vedeno řízení o jeho vydání do cizího státu podle ust. § 87 a násl. zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve

znění pozdějších předpisů (dále jen „ZMJST“), v jehož průběhu bylo pravomocně rozhodnuto o vydání žalobce k trestnímu stíhání do Spojených států amerických.

II. Žaloba a její podstatný obsah

2. Žalobce ve své žalobě namítal nesprávnost závěru žalovaného o zjevné nedůvodnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu, neboť doložil řadu dokumentů prokazujících, že USA v jeho případě nepředstavují bezpečnou zemi původu. Žalobce podle svého názoru předloženými doklady prokázal konkrétně hrozbu, že mu v zemi původu nebude zaručen spravedlivý proces z důvodu jeho předchozí činnosti v oblasti národní kybernetické bezpečnosti, a také hrozbu, že bude v souvislosti s trestním stíháním, pro nějž byl vyžádán z USA, umístěn do věznice ve státě Arizona, ve které mu hrozí špatné zacházení s ohledem na institucionální nedostatky vězeňského systému v tomto státě.
3. Žalobce uvedl, že se v letech 2005 až 2008 podílel na vývoji technologií pro americké Ministerstvo obrany, armádu a tajné služby. V rámci své profesní činnosti získal znalosti citlivých informací v oblasti státního kybernetického zabezpečení a technologií využívaných v armádě, které jsou ve státní sféře do dnešního dne stále využívány. Z toho žalobce dovozuje, že objektivně představuje pro USA bezpečnostní riziko z důvodu znalosti citlivých informací z oblasti kybernetického zabezpečení a technologií užívaných v armádě a státním sektoru. V souvislosti s prací na IT zakázkách byl žalobce osloven Národní bezpečnostní agenturou (NSA) s nabídkou smlouvy o spolupráci, která obsahovala řadu nestandardních smluvních podmínek, pro které měl žalobce za to, že by se v případě jejich přijetí zavázal k činnosti tajného agenta, a proto návrh odmítl. Z důvodu odmítnutí nabídky smlouvy ze strany NSA měl být na žalobce činěn nátlak prostřednictvím několika trestních obvinění, v jejichž souvislosti mu mělo být sděleno, že tyto problémy pominou v případě přijetí nabídky spolupráce s NSA. Žalobce byl nejprve obviněn z domácího násilí ve vztahu ke své tehdejší přítelkyni, za dramatických okolností zatčen a umístěn do vazby. Toto obvinění měla provázet řada nestandardních okolností spočívající například v tom, že obvinění bylo podle policejní zprávy (sic!) vzneseno na základě výpovědi jeho přítelkyně, která se měla obrátit na policii. Tato ovšem uvádí, že byla za účelem podání vysvětlení ze strany policie vyhledána. Výpověď bývalé přítelkyně žalobce pak byla natolik pozměněna, že proto opustila stát, aby se vyhnula povinnosti svědčit před soudem. Další nestandardní okolnosti žalobce spatřuje ve vysoké kauci, kterou musel složit k nahrazení vazby, a v relativně brzkém termínu prvního soudního jednání. To vše mělo podle žalobce sloužit k dalšímu nátlaku na něj a ke ztížení jeho obhajoby. V předmětné věci však byla nakonec vznesená obvinění z důvodu absence důkazů „stažena.“
4. Trestní stíhání, pro které byl žalobce ze strany USA vyžádán, je podle jeho názoru projevem podobného nátlaku. Žalobce k tomu uvedl, že před odjezdem z USA se v roce 2009 účastnil dopravní nehody a teprve s odstupem času po přesídlení do Evropy se dozvěděl, že v souvislosti s touto dopravní nehodou je v USA trestně stíhán. S ohledem na svoji předchozí zkušenost se žalobce obává toho, že mu nebude zaručen spravedlivý proces a s trestním stíháním bude manipulováno tak, aby byla snížena bezpečnostní hrozba, kterou žalobce pro stát objektivně představuje. Dále se obává toho, že na něj bude činěn nátlak na vstoupení do spolupráce s tajnými službami, popř. bude pro odmítnutí

spolupráce s tajnými službami zastrášen prostředky trestního práva dostupnými v souvislosti s trestním stíháním vedeným pro způsobení dopravní nehody. Nebude mu tak tedy zaručen spravedlivý proces ve smyslu ust. čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

5. Žalobce se také obává toho, že bude v rámci případného výkonu vazby či trestu vystaven podmínkám odporujícím ust. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Poukázal přitom na podmínky panující v arizonských věznicích, které byly v řadě případů shledány v rozporu s mezinárodně uznávanými lidskoprávními standardy. Odkázal v tomto směru na odborný článek „Zvyšování odpovědnosti Arizony ke zdraví a bezpečnosti: Potřeba nezávislého dohledu“ popisující neutěšené podmínky v arizonských věznicích a poukazující mimo jiné na závěry organizace Amnesty International, která shledala v těchto věznicích porušování mezinárodně uznávaných lidskoprávních standardů. Ve vězeňských zařízeních se tak lze často setkat s nepokoji a projevy násilí jak ze strany spoluvězňů, tak s nehumánním zacházením ze strany vězeňských dozorců. Problém představuje i nedostatečné zajištění základních životních potřeb, které v řadě případů vede až k hospitalizaci uvězněných osob. Obzvlášť velký problém pak představuje zajištění adekvátní zdravotní, psychologické a psychiatrické pomoci osobám, které takovou pomoc potřebují. Tyto problémy jsou způsobeny systémovými nedostatky a zejména pak absencí státního dohledu nad soukromými věznicemi. Samotné podmínky ve věznicích v USA mohou představovat špatné zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. V důsledku napadeného rozhodnutí tak žalobci hrozí zacházení zakázané mezinárodními smlouvami o lidských právech.
6. Žalobce také namítl, že žalovaný porušil ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, když bez obsahové znalosti doložených článků provedl víceméně náhodný výběr, který opatřil jejich překladem a zbytek doložených článků prakticky opomenul. Žalobce vytkl žalovanému, že při svém rozhodování nezohlednil podstatnou část jím doložených materiálů, a to bez jejich obsahové znalosti, pročez nemůže klást k tíži žalobci, že neunesl důkazní břemeno. Žalovaný také dokumenty, ke kterým přihlížel, hodnotil tendenčně a v rozporu s jejich skutečným obsahem. Má tím na mysli v předchozím bodě označený odborný článek a internetové články o jednotlivých případech zamítnutí extradice do USA z důvodu podmínek panujících v arizonských věznicích, jež měl žalovaný odmítnout s odkazem na to, že po věcné stránce s případem žalobce nesouvisí. Žalobce má za to, že doložil institucionální nedostatky ve vězeňském systému federálního státu Arizona vedoucí k pravidelnému porušování čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a má tak za prokázané, že v jeho konkrétním případě USA, resp. federální stát Arizona, bezpečnou zemi původu nepředstavuje. Dokumenty obstarané žalovaným pak závěry o porušování lidských práv v arizonských věznicích nijak nevyvrací a o tamější situaci nepojednávají.
7. Žalobce rovněž upozornil na selektivní přístup žalovaného k hodnocení obsahu spisového materiálu, kdy konkrétně vytýká, že žalovaný bagatelizoval, případně vůbec nezminil, žalobcem specifikovaná pochybení v trestních stíháních žalobce v zemi původu. Žalovaný

si podle mínění žalobce vybíral nedůvodně pouze důkazy korelující se stanoviskem žalovaného ohledně bezpečné země původu žalobce. Žalobce nesouhlasí rovněž se závěrem žalovaného v tom směru, že zvolil svojí žádostí o prodloužení lhůty k předložení podkladů zdržovací taktiku. Odkázal přitom na ztížené podmínky žalobce nacházejícího se ve vazbě s ohledem na to, že se příslušné důkazy nacházejí v zemi původu anebo v počítačových systémech, k nimž nyní nemá přístup.

8. Žalovaný pak také postupoval podle názoru žalobce v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, když na straně 11 napadeného rozhodnutí uvedl, že si nemůže učinit úsudek o tom, zda byl trestný čin spáchán a kdo jej spáchal, ani posuzovat výtky proti postupu orgánů činných v trestním řízení, neboť není v jeho pravomoci posuzovat otázku, zde žadatel v zemi svého původu trestné činy, pro něž je na území České republiky vedené řízení o jeho vydání, či zda je jeho trestní stíhání vykonstruované.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že žalobní námitky žalobce neprokazují nezákonnost výroku žalobou napadeného rozhodnutí. Má za to, že postupoval plně v souladu se zákonem o azylu a jednotlivými ustanoveními správního řádu. Zjistil skutečný stav věci a přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a napadené rozhodnutí je dostatečně a přezkoumatelně odůvodněno. Námitky žalobce, že Spojené státy americké nejsou ve vztahu k němu bezpečnou zemí původu a že si žalovaný neopatřil dostatečné množství aktuálních a relevantních informačních zdrojů, považuje za liché s ohledem na výpovědi žalobce v průběhu správního řízení.
10. Žalovaný setrval na tom, že se žádostí žalobce o mezinárodní ochranu řádně zabýval a posoudil ji v rozsahu odpovídajícímu aplikaci úst. § 16 odst. 2 zákona o azylu ve vazbě na skutečnost, že Česká republika považuje Spojené státy americké za bezpečnou zemi původu podle úst. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu a současně žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze Spojené státy americké za bezpečnou zemi původu považovat.
11. Žalovaný má za zjištěné, že Spojené státy americké splňují základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu a byly proto zařazeny na seznam zemí, které Česká republika považuje za bezpečné, upravený vyhláškou č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen „vyhláška“). Z výpovědi žalobce v rámci správního řízení o jeho azylové žádosti ani z obsahu podané žaloby nebylo zjištěno, že by tento předpoklad v jeho případě neplatil. Žalovaný na tomto místě rovněž připomněl, že je to právě žalobce, kdo musí vyvrátit, že v jeho případě nelze Spojené státy americké považovat za bezpečnou zemi původu, a to se mu nepodařilo.
12. Žalovaný je přesvědčen, že dostatečně zjistil skutkový stav, který mu umožňoval vydat ve věci rozhodnutí. Opatřil si pro ně rovněž dostatečně aktuální informace o zemi původu. Dodal přitom, že se zabýval všemi podklady, které od žalobce obdržel, nicméně některé z nich nebyly použity jako podklady rozhodnutí, neboť nebyly relevantní pro posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany.
13. Žalovaný také považuje jím použité informační zdroje za dostatečně aktuální a odkazující řádně na další relevantní nezávislé zdroje uvedené v soupisu na závěr jednotlivých dokumentů.

14. Žalovaný tak nesdílí obavy žalobce z jeho vydání k trestnímu stíhání do Spojených států amerických, neboť jde o právní stát s nezávislou justicí, zákony a mechanismy, které umožňují efektivní obranu v případě porušení lidských práv a svobod.
15. Žalovaný má za to, že se žalobce podanou žádostí o mezinárodní ochranu snaží vyhnout svému vydání k trestnímu stíhání do Spojených států amerických. Proto odkázal též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005 sp. zn. 7 Azs 187/2004.
16. Závěrem žalovaný shrnul, že v případě žalobce došlo k naplnění podmínek pro zamítnutí jeho žádosti jako zjevně nedůvodné podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, a že napadené rozhodnutí vychází z řádně zjištěného stavu věci. Navrhl proto zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Obsah správního spisu

17. Ze správního spisu soud zjistil tyto, pro řízení podstatné, skutečnosti.
18. Dne 29. 4. 2021 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 2. 6. 2021 poskytl žalobce údaje k žádosti o mezinárodní ochranu, kdy mimo jiné uvedl, že jeho posledním bydlištěm v zemi původu bylo v městě Chandler ve státě Arizona. Do České republiky přicestoval v roce 2011 letecky z Estonska, kde předtím pobýval asi dva roky po příletu z USA přes Polsko a Finsko. Je zdrav a s ničím se neléčí. S politikou nemá nic společného. K důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu uvedl obavy z nátlaku na svoji osobu prostřednictvím trestního stíhání, pro něž byl vyžádán ze strany Spojených států amerických, s ohledem na jeho předchozí pracovní angažmá, v rámci něhož se nejprve podílel na citlivých zakázkách pro Národní bezpečnostní agenturu (dále jen „NSA“) a poté další spolupráci odmítl, z čehož pramení jeho další obava v podobě určité msty ze strany vlády Spojených států amerických. Dále vysvětlil, že se obává rovněž špatného zacházení ve věznici ve státě Arizona, jehož systém vězeňství trpí různými systémovými deficity. O azyl přitom nežádal dříve, neboť dal na radu českého právníka, který mu sdělil, že jeho šance na udělení mezinárodní ochrany jsou malé s ohledem na statut USA jako bezpečné země původu a nedostatečně silné důvody.
19. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 2. 6. 2021 se podává, že žalobce vycestoval z USA v červnu 2009 a dosud se tam nikdy nevrátil. Žalobce tvrdil, že vycestoval z důvodu jeho nedůvěry k vládě, která narušuje soukromí občanů, k soudnímu systému neuznávajícího presumpci neviny, a k policii manipulující s dokumenty a špatně zacházející s vězni. Z tohoto důvodu požádal i o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce podrobněji popsal dva případy trestního stíhání, které proti němu byla v USA zahájena. V prvním případě se jednalo o údajné domácí násilí proti bývalé přítelkyni žalobce, které vyústilo v obvinění z mnoha přestupků v roce 2008. Tento případ pak měl být „zrušen“ poté, co si žalobce najal právníka. Obává se ale toho, že by tento případ mohl být znovu otevřen, ačkoli mu není známo nic, co by této obavě nasvědčovalo. V druhém případě šlo o dopravní nehodu s vážnějším zraněním spolujezdce, kterého měl žalobce vézt autem na letiště po předchozím požití alkoholu a během jízdy po dálnici najet na předmět, který zničil pneumatiku, v důsledku čehož vozidlo narazilo do středové zídky a následně se převrátilo s tím, že spolujezdce musela vyprošťovat policie a sanitka. O trestním stíhání v souvislosti s touto nehodou se dozvěděl až v roce 2015, ačkoli zřejmě bylo zahájeno již v roce 2009. Souvislost těchto případů s jeho prací pro státní

úřady USA spatřuje žalobce v tom, že mají čísla jednacích FBI. Zájem na manipulaci jeho trestním stíháním ze strany státních orgánů USA žalobce spatřuje v tom, že odmítl spolupráci s NSA poté, co tato agentura zaplatila za jeho bezpečnostní prověrku trvající čtyři měsíce, čímž došlo ke zmaření vynaložených prostředků a k ohrožení stanovených termínů. K tomu doplnil, že poté byl svým zaměstnavatelem informován o tom, že může v práci i nadále pokračovat s tím, že se nemůže podílet na projektech vyžadujících prověrku. Byl proto přesunut na úplně jiný projekt, ale po dvou týdnech se sám rozhodl ukončit spolupráci s firmou úplně, neboť se jednalo o práci mimo oblast zájmu žalobce. Žalobce dále uvedl, že se také obává špatného zacházení v případě jeho uvěznění. Dále má strach z toho, že by mohl být obviněn pro další skutky, neboť v případě návratu nic nebrání tomu, aby byl v USA stíhán i pro jiné trestné činy, než pro které bude případné vydán v rámci extradičního řízení. O mezinárodní ochranu chtěl původně požádat až po propuštění z předběžné vazby, ale když se ukázalo, že bude vazbě delší dobu, změnil po poradě se svým zástupcem názor. K předmětné dopravní nehodě ještě žalobce doplnil, že byl označen za viníka, aniž by k tomu byly nějaké podklady. Rovněž má za to, že mohla být nadhodnocena vážnost zranění spolujezdce, kterého navštívil v nemocnici dva dny po nehodě a zastihl jej v dobré náladě, i když byl vážně zraněn. Nijak přitom žalobce nečinil odpovědným za předmětnou nehodu. Policie rovněž neprozkoumala místo nehody a nezajistila vozidlo pro bližší zkoumání. Poškozený spolujezdec byl rovněž pojišťovnou odškodněn a byly za něj uhrazeny náklady na zdravotní péči.

20. Z usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. května 2021 sp.zn. Nt 412/2020 se podává, že vydání žalobce k trestnímu stíhání do Spojených států amerických bylo shledáno přípustným. Z usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 6. 2021 sp. zn. 14 To 45/2021 se podává, že stížnost žalobce proti shora označenému usnesení Městského soudu v Praze byla zamítnuta, protože je toto usnesení pravomocné.
21. Z informace OAMP žalovaného ze dne 25. 5. 2021 – Spojené státy americké – Hodnocení Spojených států amerických jako bezpečné země původu, se podává mimo jiné to, že Spojené státy americké splňují základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu a mohou být nadále zařazeny v seznamu bezpečných zemí původu. Z téhož materiálu se dále podává, že Organizace Freedom House přiřazuje Spojeným státům americkým status svobodné a že na seznam bezpečných zemí původu řadí Spojené státy americké také Finsko, Nizozemí, Maďarsko (s výjimkou zemí, ve kterých nebyl zrušen trest smrti), Slovensko a Norsko. Součástí označeného materiálu je rovněž seznam zdrojů užitých při jeho zpracování, na které je v něm rovněž průběžně odkazováno.
22. Správní spis obsahuje rovněž článek „Zvyšování odpovědnosti Arizony ke zdraví a bezpečnosti: Potřeba nezávislého dohledu nad vězeňským systémem Arizony“ v původním znění v jazyce anglickém i v českém překladu. Článek nejprve popisuje případy různých nedostatků, pochybení či mimořádných situací, které se staly ve věznicích ve státě Arizony, na kterých demonstrovuje potřebu nezávislého dohledu nad vězeňským systémem Arizony, jehož výhodám, různým modelům a jeho koncepcím se pak věnuje ve své podstatné části. Správní spis obsahuje dále tři internetové články přeložené do jazyka českého, které v rozsahu novinového článku pojednávají o případech, ve kterých německé, irské, resp. islandské soudy nevydaly do Spojených států amerických vyžádané obvinění. Článek týkající se islandského případu byl publikován 23. 10. 1997, případ irský 7. 7. 2008 a německý pak dne 6. 12. 2014. Z prohlášení pana E. H. ze dne 29. 7. 2021 se podává, že

žalobce v roce 2008 po jeho prověření a schválení na stupeň „tajné“ ze strany NSA odmítl podepsat předložený návrh smlouvy, neboť nesouhlasil s řadou jeho ustanovení, a že následně během jednoho roku žalobce od firmy, která jej do té doby zaměstnávala, odešel.

23. Žalovaný pak poté, co umožnil žalobci seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim a tyto doplnit (čehož žalobce využil), vydal napadené rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
25. Soud k projednání věci nařídil ústní jednání, jehož se žalobce osobně zúčastnil za přítomnosti svého zástupce i tlumočnicka jazyka anglického, k jehož překladu k výslovnému dotazu soudu neměl žádných námitek.
26. Při jednání setrvali účastníci řízení na svých stanoviscích a procesních návrzích. Co se týče důkazních návrhů, nebylo žádným z účastníků nad rámec obsahu správního spisu navrhováno doplnění dokazování (a to ani účastnickým výsledkem osobně přítomného žalobce). Soud tak z vlastní iniciativy doplnil dokazování mimo obsah správního spisu již jen usnesením Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2021 sp.zn. III. ÚS 2437/21, kterým bylo odmítnuta ústavní stížnost žalobce proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. června 2021 sp. zn. 14 To 45/2021 a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. května 2021 sp. zn. Nt 412/2020, kterým bylo vydání žalobce k trestnímu stíhání do Spojených států amerických shledáno přípustným.
27. Soud po zohlednění skutečností, které vyplynuly z obsahu správního spisu, vycházel při přezkumu napadeného rozhodnutí v rozsahu určeném žalobními body zejména z následujících předpisů.
28. Podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu: „[j]ako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“
29. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu: „[p]ro účely tohoto zákona se rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a který umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.“
30. Podle ust. § 16 odst. 3 zákona o azylu: „[j] sou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b.

Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“

31. Zákon o azylu u zjevně nedůvodných žádostí dle § 16 zákona o azylu počítá s aplikací tzv. konceptu bezpečných zemí (bezpečná země původu, bezpečná třetí země a evropsky bezpečná třetí země). Tyto pojmy jsou definovány v § 2 písm. k) zákona o azylu (bezpečná země původu), § 2 písm. l) zákona o azylu (bezpečná třetí země) a § 2 písm. m) zákona o azylu (evropsky bezpečná třetí země). Podle unijního práva je třeba, aby existoval seznam takových zemí. Tento seznam obsahuje právě vyhláška.
32. Aby mohl žalovaný aplikovat § 16 zákona o azylu, byl povinen prokázat, že Spojené státy americké jsou považovány Českou republikou za bezpečnou zemi původu. Žalovaný předně vyšel z toho, že dle § 2 bodu 20 vyhlášky považuje Česká republika Spojené státy americké za bezpečnou zemi původu.
33. Žalovaný si pro posouzení Spojených států amerických jako bezpečné země původu přesto ještě opatřil další podklady, a to konkrétně informaci OAMP MV ČR ze dne 25. 5. 2021 – Spojené státy americké – Hodnocení Spojených států amerických jako bezpečné země původu, ze které vyplývá jednoznačný závěr, že Spojené státy americké splňují základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu a mohou být nadále zařazeny v seznamu bezpečných zemí původu.
34. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, „*Institut bezpečné země původu zakotvený v ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodností žádostí osob přicházejících z dané země – srov. ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [dnes ust. § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“*
35. Z ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu a související judikatury reprezentované kupř. shora označeným rozsudkem Nejvyššího správního soudu vyplývá, že žalobce nese důkazní břemeno ohledně skutečnosti, že v jeho případě Spojené státy americké nelze považovat za bezpečnou zemi původu.
36. Žalobce si této skutečnosti byl zjevně vědom a svoji procesní aktivitu také tímto směrem namířil, nicméně soud i přes intenzivní snahu žalobce prokázat, že v jeho případě nelze Spojené státy americké považovat za bezpečnou zemi původu, sdílí názor žalovaného, že se mu toto v rámci správního řízení nepodařilo.
37. Pokud jde o argumentační okruh žalobce kolem jeho trestního stíhání pro násilnou trestnou činnost na své bývalé přítelkyni a trestního stíhání pro dopravní nehodu s vážným zraněním spolujezdce, pro něž je ze Spojených států amerických vyžádán, která mají údajně souviset s předchozím zaměstnáním žalobce, kdy se podílel na zakázkách pro NSA,

nelze žalobci přisvědčit, že jeho závěry či spíše domněnky a obavy mohou mít reálný základ. V první řadě je třeba mít na zřeteli, že v obou případech se jedná o obecnou trestnou činnost, jež je postihována běžně i v České republice, když ani žalobce netvrdí, že měla být jakkoli azylově relevantně motivována. V prvním případě navíc mělo dojít k zastavení (či jiné procesní formě skončení trestního stíhání bez jakéhokoli postihu žalobce) trestního stíhání žalobce, aniž by k tomuto výsledku vedly jiné než trestně právní prostředky, což ostatně svědčí také o tom, příslušné orgány činné v trestním řízení v zemi původu žalobce jsou schopny rozhodovat ve prospěch žalobce. Pokud jde o trestní stíhání pro dopravní nehodu s vážným zraněním spolujezdce, nepodařilo se žalobci v tomto případě prokázat jakoukoli souvislost s jeho předchozí prací na zakázkách pro NSA a jeho odmítnutím další spolupráce. Žalobce ani netvrdil, že by mu někdo (kupř. z NSA či jiného úřadu) trestním stíháním vyhrožoval či jej vydíral, aby nějak konal či nekonal. Rovněž žalobce ani dostatečně konkrétně netvrdil, že by se mu NSA či jiný úřad vyloženě mstil za odmítnutí spolupráce, ke kterému navíc došlo cca před 12 lety. Pouhá obava žalobce, že by tomu tak mohlo být, tedy zůstala ničím nepodložená, a proto jí soud nemohl přisvědčit. Žalobce navíc, pokud jde o samotnou dopravní nehodu, tuto nijak nepopřel a přiznal požití alkoholu před jízdou i těžké zranění spolujezdce, byť se je snažil bagatelizovat dobrou náladou poškozeného a jeho nekonfliktním chováním, když jej žalobce navštívil v nemocnici. Za těchto okolností uvedených samotným žalobcem a zkoumaných rovněž i Městským soudem v Praze a Vrchním soudem v Praze v rámci vydávacího řízení, lze jistě usuzovat na to, že jsou zde dány důvody pro to, aby v rámci trestního řízení příslušné orgány v zemi původu žalobce rozhodly o tom, zda byl v tomto případě spáchán nějaký trestný čin či přečin a zda jej případně spáchal žalobce. A pokud za těchto okolností Spojené státy americké žalobce vyžádaly k trestnímu stíhání, pak soud v takovém postupu v případě žalobce neshledal nic mimořádného či podezřelého, co by mělo ukazovat na snahu Spojených států amerických žalobce tímto způsobem k něčemu přimět nebo jej jakkoli poškodit po cca 12 letech od doby, kdy došlo k situaci, ze které vyvěrají žalobcem tvrzené důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

38. Co se týče obav žalobce z případného výkonu vazby či trestu ve věznicích státu Arizona v rozporu s ust. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, soud tyto jako takové nemá za prokázané a současně zastává názor, že by ani nebyly způsobily založit důvod k tomu, aby v případě žalobce nelze Spojené státy americké považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobce sice poukazuje na určité negativní jevy, které byly ve věznicích státu Arizona v minulosti zaznamenány, a tyto dokládá zejména odborným článkem „Zvyšování odpovědnosti Arizony ke zdraví a bezpečnosti: Potřeba nezávislého dohledu nad vězeňským systémem Arizony.“ Povaha těchto tvrzených nedostatků však je vesměs takového rázu, který ukazuje na možný, leckdy dočasný a objektivními příčinami způsobený, nižší komfort vězněných osob ve státě Arizona v porovnání s věznicemi v jiných státech, případně na přísnější režim či důslednější vymáhání plnění povinností vězněných osob. V žádném případě však nezakládají důvodnou obavu z mučení žalobce či nelidského nebo ponižujícího zacházení s ním, což se rovněž podává z usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. května 2021 sp.zn. Nt 412/2020, kterým bylo vydání žalobce k trestnímu stíhání do Spojených států amerických bylo shledáno přípustným, taktéž z usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 6. 2021 sp. zn. 14 To 45/2021 o zamítnutí stížnosti žalobce proti shora označenému usnesení Městského soudu v Praze, a dále též z usnesení samotného Ústavního soudu, výslovně povolaného k ochraně ústavních práv a základních svobod jednotlivců, ze dne ze dne 29. 9. 2021 sp.zn. III. ÚS 2437/21, kdy se

žalobce ústavní stížností domáhal přezkumu shora uvedených usnesení obecných soudů. Navíc shora zmíněný odborný článek z větší části zaměřen na podporu vzniku nezávislého dohledu nad vězeňským systémem Arizony, rozboru a představení jeho možných podob a způsobu fungování. Rozhodně obsahově neústí v závěr, ze kterého by měla vyplývat důvodná obava žalobce z mučení či nelidského nebo ponižujícího zacházení prokazující, že v případě žalobce nelze Spojené státy americké považovat za bezpečnou zemi původu. A pokud jde o internetové články zmíněné shora v bodě 22, na které žalobce rovněž poukazuje, tyto jsou prakticky bez významnější důkazní hodnoty ve vztahu k azylovému příběhu žalobce. Je třeba mít na paměti, že se jedná o tři články o třech případech, které proběhly ve třech různých státech Evropy v průběhu 17 let s velkými vzájemnými časovými odstupy, pročez nelze hovořit o nějakém častém či snad pravidelném nevydávání vyžádaných osob k trestnímu stíhání ve Spojených státech amerických ze strany evropských států. Nelze rovněž nevidět, že se jedná o běžné novinové články postrádající detaily potřebné k tomu, aby vůbec bylo možné posoudit jejich relevanci ve vztahu k případu žalobce. Také je třeba zdůraznit, že články pojednávají o případech, jejichž předmětem mělo být toliko vydání k trestnímu stíhání do Spojených států amerických a nikoli žádost o udělení mezinárodní ochrany, což jsou principiálně odlišné typy řízení, jakkoli může v praxi docházet k jejich souběhu a vzájemnému provázání a ovlivňování v intenzitě dané právními úpravami a rozhodovací praxí v jednotlivých státech.

39. Výše naznačenou provázanost extradičního řízení a řízení o mezinárodní ochraně lze, pokud jde o platnou právní úpravu v České republice, vykládat tak, že žalovaný při souběhu s extradičním řízením vskutku není vázán rozhodnutími soudů v tomto řízení, nýbrž je povinen provést vlastní úvahu o důvodnosti podezření nejen ve smyslu trestního řízení v dožadující zemi a zároveň podrobit přezkumu azylový příběh žadatele a tento v případě věrohodnosti zasadit do kontextu s důvody žádosti o vydání k trestnímu stíhání. V tomto směru by bylo možné přisvědčit námitce žalobce uvedené v samotném závěru žaloby (čl. IV. posl. odstavec), kdy s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2021 č.j. 8 Azs 192/2020 polemizuje se závěrem žalovaného uvedeným na straně 11 napadeného rozhodnutí, že si ve smyslu ust. § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu nemůže učinit úsudek o tom, zda byl trestný čin spáchán a kdo jej případně spáchal. V daném případě však z důvodu aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu v souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu nebylo zapotřebí posuzovat, jsou-li zde dány jednotlivé důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany (§ 12 – 14b zákona o azylu). Žalovaný proto nebyl povinen ani zkoumat, zda žalobci může ve vlasti hrozit pronásledování či nebezpečí vážné újmy. Aby se žalovaný mohl zabývat důvodností tvrzení žalobce a hodnocením pravděpodobnosti spáchání trestného činu, pro který je stíhán, musela by jeho žádost být meritorně přezkoumána, což se však nestalo. Z tohoto úhlu pohledu tak shora uvedená část odůvodnění napadeného rozhodnutí jde poněkud nad rámec jeho výroku, a proto přes její nesprávnost nezakládá nezákonnost napadeného rozhodnutí.
40. Naproti tomu soud vůbec nesdílí kritiku postupu žalovaného ohledně žádosti žalobce o prodloužení lhůty k dodání (dalších) podkladů, kdy lze souhlasit s hodnocením žalovaného, kterému se tato jevila býti projevem snahy o protahování řízení. Jestliže totiž žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu v České republice až pod téměř desetiletém pobytu na jejím území a poté, co byl vzat do předběžné vazby, a těsně před rozhodnutím soudu o přípustnosti jeho vydání k trestnímu stíhání do bezpečné země původu, nelze přiléhavost takového hodnocení žádosti žalobce o prodloužení lhůty k doplnění podkladů ze strany žalovaného zcela vyloučit. Soud má nicméně v každém případě za to, že žalobce

měl dostatečný časový prostor pro označení a předložení podkladů napadeného rozhodnutí, na což lze usuzovat mimo jiné i z té skutečnosti, že ani v žalobě ani v době od podání žaloby do jejího projednání, tj. v době cca dalších dvou měsíců, neoznačil a nenavrlh k provedení žádný další důkaz, který by býval nemohl označit a předložit již ve správním řízení.

41. Soud tak nenalézá takové deficity v postupu žalovaného ani v žalobou napadeném rozhodnutí samotném, které by jej vedly k závěru o jeho nezákonnosti. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, přičemž přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a uspokojivým způsobem své rozhodnutí odůvodnil, přijaté řešení také odpovídalo okolnostem daného případu; žalovaný postupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, opatřil si dostatečné podklady pro rozhodnutí, zjistil všechny okolnosti důležité pro posouzení věc, a provedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci.
42. Soud připomíná, že azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k vyloučení z pohledu žalobce nepříznivých výsledků extradičního řízení. A jelikož se soud ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze Spojené státy americké považovat za bezpečnou zemi původu, nemohl být ani v rámci soudního přezkumu napadeného rozhodnutí úspěšný.

VI. Závěr a náklady řízení

43. Soud tedy se shora uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobcem uplatněny, a žalobu proto zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou.
44. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 15. listopadu 2021

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D. v.r.
samosoudce